

Renus 2024-1

**ARCHEOLOGISCHE VERENIGING RIJNSTREEK,
AFDELING 6 VAN DE AWN, NEDERLANDSE ARCHEOLOGIEVERENIGING**

APRIL 2024

IN DIT NUMMER:

- VOORWOORD VAN DE VOORZITTER
- UITNODIGING EN AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING 15 APRIL
- BESTUURLIJK JAARVERSLAG AWN-RIJNSTREEK OVER 2023
- ARCHEOLOGISCH JAARVERSLAG AWN-RIJNSTREEK OVER 2023
- FINANCIËEL JAARVERSLAG AWN-RIJNSTREEK OVER 2023 EN BEGROTING 2024
- OPROEPEN EN MEDEDELINGEN
- OP ZOEK NAAR DE SCHANS VOSKUIL, OEGSTGEEST
- BESTUURSREGLEMENT VAN DE AFDELING AWN-RIJNSTREEK

Renus is een uitgave van de Archeologische Vereniging Rijnstreek, Afd. 6 van de AWN.

Redactie: P.J.M. de Baar, R.J.B. Hageman, J.E. van Oostenrijk.

Gegevens uit *Renus* mogen vrijelijk worden overgenomen, mits met voldoende bronvermelding, en er een kopie van het artikel, waarin gegevens uit *Renus* werden verwerkt, aan de redactie wordt gestuurd.

+++++

Vondstmeldingen

Heb je iets gevonden waarvan je denkt dat het van belang kan zijn, of weet je dat anderen dergelijke vondsten hebben gedaan? Bel dan met het gemeentebestuur van de plaats waar de vondsten zijn of worden gedaan. Vraag naar de voor archeologie verantwoordelijke ambtenaar op de gemeentesecretarie!

Onze afdeling houdt zich aanbevolen voor melding van plaatsen waar graafwerkzaamheden plaats (gaan) vinden. Help mee het bodemarchief te redden; een kleine vondst kan het begin van iets belangrijks zijn! Ons e-mailadres: awnrijnstreek@hotmail.com.

Meehelpen met opgravingen?

Heb je belangstelling om actief deel te nemen aan veldwerk, dan kun je bij het bestuur vernemen welke projecten in uitvoering zijn of binnenkort zullen komen. Je ontvangt dan nadere gegevens over plaats en tijd. Met nadruk wordt erop gewezen dat ervaring absoluut niet vereist is.

Restaureren, tekenen en vondstverwerking

Deze werkzaamheden vinden plaats in onze werkruimte, Archeologiehuis Zuid-Holland, naast Archeon in Alphen aan den Rijn, elke maandagavond 20-22 uur en dinsdag 11-16 uur (niet op feestdagen).

Opgave van nieuwe leden

Nieuwe leden kunnen zich aanmelden via het inschrijfformulier op de website van de landelijke AWN: <https://www.awn-archeologie.nl/lid-woorden/>.

Het basislidmaatschap kost € 55,- per jaar. Leden ontvangen viermaal per jaar het tijdschrift *Archeologie in Nederland*. Nieuwe leden worden persoonlijk uitgenodigd voor een eerste kennismaking met de afdeling.

Contactgegevens

Archeologische Vereniging Rijnstreek, afdeling 6 van de AWN,
Archeonlaan 1A,

2408 ZB Alphen aan den Rijn

e-mail: awnrijnstreek@hotmail.com

website <https://www.awn-archeologie.nl/afdeling/rijnstreek/>

Bankrekeningnummer: NL70 INGB 0003 1492 23

VAN DE REDACTIE

Zoals gebruikelijk bevat het eerste nummer van de Renus ook dit de stukken voor de Algemene Ledenvergadering, waaronder jaarverslagen. De ALV zal dit jaar op maandag 15 april plaatsvinden. Uiteraard zorgen we na afloop van de vergadering voor een interessante lezing en een gezellig samenzijn tot slot, met drankjes en versnaperingen.

Behalve jaarverslagen en andere vergaderstukken vind je in deze Renus een drietal actuele oproepen en mededelingen, o.a. over de komende Nationale Archiefdagen.

Daarnaast is het tekstdeel van een rapportage overgenomen die door Bert van der Valk van de afdeling 's-Gravenhage is opgesteld over een verkennend booronderzoek naar de Schans Voskuil te Oegstgeest. Dit verkennend booronderzoek is uitgevoerd op verzoek van en met medewerking van AWN-Rijnstreek in mei 2023. Zie hiervoor ook het archeologisch jaarverslag over 2023.

Ten slotte is in deze Renus het bestuursreglement van onze afdeling gepubliceerd, voorzien van een toelichting.

Graag tot ziens op maandagavond 15 april!

Klaar om te beginnen met de bigbags van de Visfontein. Foto: Arlette de Haas, Erfgoed Leiden en Omstreken

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

2023 was voor onze afdeling een gedenkwaardig jaar. Niet in de laatste plaats vanwege ons 50-jarig bestaan en still going strong. We zijn bestuurlijk en inhoudelijk actief, zoals u in het bestuurlijk en archeologisch jaarverslag kunt lezen. Niet alleen bij het mee mogen graven met archeologische bureaus, zoals momenteel op het Vliegveld Valkenburg, maar ook met eigen onderzoek en publieksactiviteiten, zoals rond de Leidse visfontein.

Ons toekomstperspectief lijkt gunstig met het Verdrag van Faro als rugwind. Door ons 'liefhebbers' in te zetten kan de overheid minder goed te bereiken categorieën binnen het grote 'publiek' toch aansluiting laten vinden bij de archeologie. Dat kost marktpartijen geen tijd en dus geld. Bovendien hebben we met de publieksopgraving op de Zanderij in Katwijk in 2018 laten zien dat we dat aankunnen.

Het landelijk AWN-bestuur is, zoals bekend, momenteel helaas gemankeerd vanwege het vroegtijdig overlijden van de veelbelovende voorzitter Hiske Land. Men zoekt naarstig naar een geschikte nieuwe voorzitter. In de profielschets daarvoor twee hoofdkenmerken: diplomatiek en met eigen poten in de klei hebben gestaan. Bent u zo'n iemand of kent u zo iemand, laat het ons weten en wij geven het graag door.

Op de landelijke AWN-Afgevaardigdendag constateerde Jos Bazelmans, hoofd afdeling archeologisch erfgoed van de RCE, dat de professionaliseringsslag na het Verdrag van Malta helaas heeft geleid tot de marginalisering van de vrijwilliger. Maar nu zijn we, in ieder geval bij de Rijksoverheid, weer in beeld. In dat kader was hij met name geïnteresseerd in onze wensen ten aanzien van educatie. Van AWN-zijde werd gepleit voor een basiscursus, die afsluit met een certificaat, waarmee je 'erkend' beter binnen kan komen bij commerciële opgravingen. Alsmede een kadercursus voor leden, die (weer) leiding kunnen geven aan eigen opgravingen. Ze komen eraan.

Jos Bazelmans kondigde ook nog een meerjarige 'fieldschool' (te beginnen najaar 2024) aan, waarvoor wij, naast enkele andere partijen, van harte uitgenodigd zijn. Het gaat om de opgraving van een uitgestrekt militair kamp (i.c. kamp Utrecht) bij Austerlitz (3000 x 500 m), uit de tijd van de Bataafse Republiek (1804 – 1806). Dus wie wil, kan binnenkort ook daar aan de slag. We houden u op de hoogte.

Nog een 'landelijke' beweging is een inventariserend onderzoek door Toine Maas (van Matrijs) onder alle 24 afdelingen van de AWN, in opdracht van het ministerie van OCW. Het ziet er naar uit dat er meer zicht komt op de inrichting van vier landsdelige werkgroepen geofysisch onderzoek (een bestaat er al in het zuiden des lands), voorzien van eigen weerstandsmeter en grondradar, zoals Hiske Land voor ogen had en bij ons getrokken wordt door Jurgen van Oostenrijk en Carry Dullaart. Kortom, er is genoeg toekomstperspectief voor onze afdeling, waarbij we 'geschoold' weer zelfstandig aan de slag kunnen met niet-invasief onderzoek en op vrijgegeven sites. Alles met het oog op vergroting van het maatschappelijk draagvlak voor de archeologie en - niet te vergeten - ons eigen plezier in het vak.

UITNODIGING EN AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING AWN-AFDELING RIJNSTREEK

Uitnodiging

Alle leden zijn van harte welkom op de Algemene Ledenvergadering, die dit jaar zal plaatsvinden op maandag **15 april**, aanvang **19:30 uur**. De locatie is zoals gewoonlijk het Archeologiehuis bij de ingang van Archeon, Archeonlaan 1A te Alphen aan den Rijn. Voor wie met de auto komt: je kunt gratis parkeren op het parkeerterrein van Archeon.

Agenda

1. Opening
2. Vaststelling agenda
3. Mededelingen
4. Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 17 april 2023 (gepubliceerd in Renus 2023-2)
5. Bestuurlijk Jaarverslag en Archeologisch Jaarverslag 2023 (zie elders in deze Renus)
6. Verslag van de kascontrolecommissie over 2023
7. Benoeming kascontrolecommissie voor 2024
8. Financieel Verslag 2023 en Begroting 2024 (zie elders in deze *Renus*); décharge van het bestuur
9. Wijziging bestuurssamenstelling:
 - a. aftreden Jurgen van Oostenrijk als penningmeester
 - b. voorstel Els Koeneman te benoemen als nieuwe penningmeester

Noot: ingevolge art. 10.2 van de statuten kunnen tegenkandidaten gesteld worden tot uiterlijk zeven dagen voor de ALV, schriftelijk ondersteund door tenminste tien leden. Deze kandidaatstelling moet vergezeld gaan van een schriftelijke verklaring van de kandidaat, waarin deze verklaart bereid te zijn in het bestuur zitting te nemen.
10. Rondvraag
11. Sluiting

Na afloop van de ALV zal ons lid Freek Lugt een lezing geven over het oudste, pre-stedelijke Leiden. Dit onderwerp is voor ons zeer actueel vanwege ons lopende onderzoek naar de inhoud van 20 bigbags grond die op de locatie Leiden-Vismarkt zijn geborgen. Hierover staat meer in het archeologisch jaarverslag en in de rubriek Oproepen en mededelingen.

De avond wordt traditiegetrouw besloten met een gezellig samenzijn onder het genot van een drankje en bijbehorende versnaperingen. Het bestuur hoopt weer veel oude en nieuwe bekenden te ontmoeten en kennis te maken met al onze nieuwe leden. Je bent van harte uitgenodigd!

BESTUURLIJK JAARVERSLAG OVER 2023 VAN DE ARCHEOLOGISCHE VERENIGING RIJNSTREEK (AWN-AFDELING 6)

Bestuur

Het bestuur kende in 2023 de volgende samenstelling:

		gekozen	aftredend
Joost Vorst	voorzitter	11 april 2022	2026
Robbert Jan Hageman	secretaris	17 april 2023	2027
Jurgen van Oostenrijk	penningmeester	19 april 2021	2025
Rom Perenboom	lid	17 april 2023	2027
Ernst Sprietsma	lid	19 april 2021	2025

In het najaar heeft Jurgen van Oostenrijk aangekondigd zijn functie als bestuurslid, c.q. penningmeester te willen neerleggen, om hoofd en handen te kunnen vrijmaken voor zijn promotie-onderzoek. Hierover is reeds bericht in Renus 3-2023. Gelukkig heeft Jurgen zich tevens bereid verklaard zijn functie ten minste tot en met de Algemene Ledenvergadering van 2024 te willen vervullen, hetgeen o.m. inhield dat hij nog wel het financieel jaarverslag over 2023 heeft opgesteld alsmede de begroting voor 2024. Beide stukken zijn elders in deze Renus te vinden.

Uiteraard is de functie van penningmeester onmisbaar binnen een vereniging. Hoewel in Renus 3-2023 een oproep aan de leden is verschenen om de aanstaande vacature te vervullen, hebben zich in het verslagjaar geen kandidaten gemeld. We verwachten een 'happy end' op de aanstaande ALV.

Algemeen

Zie voor de statuten van de Archeologische Vereniging Rijnstreek onze website (<https://www.awn-archeologie.nl/afdeling/rijnstreek>)

Onze vereniging beschikt sinds 2020 naast de statuten over een bestuursreglement. De leden van het huidige bestuur hebben zich in 2023 daaraan verbonden middels ondertekening. Elders in deze Renus is het ondertekende reglement gepubliceerd, voorzien van een toelichting. Het reglement komt binnenkort ook op onze website te staan.

De Algemene Ledenvergadering (ALV) 2023 vond plaats op 17 april. Daarnaast heeft het bestuur in totaal acht keer vergaderd. Het bestuur is Piet de Baar zeer erkentelijk dat hij vooralsnog bereid was de vergaderingen te notuleren. Verslagen van bestuursvergaderingen zijn in onze werkruimte in het Archeologiehuis op het prikbord ter kennis gebracht.

Jubileumviering

Met het oog op het 50-jarig jubileum van AWN-Rijnstreek in november 2023 is een ad-hoc commissie gevormd om de viering voor te bereiden. Deze is in de periode augustus-november verschillende keren bijeengekomen.

De feestelijke jubileumviering vond plaats op zaterdag 18 november in Scheltema te Leiden, in aanwezigheid van de vice-voorzitter van de landelijke AWN, Hetty Laverman. Bij deze drukbezochte gelegenheid werd door de voorzitter aan een vijftal leden die zich langdurig bijzonder actief voor Rijnstreek hebben ingespannen, een speciaal ontworpen zilveren speld uitgereikt. Tevens werden twee lezingen gehouden, door de archeologen Wouter Vos en Evert van Ginkel, en werd een

presentatie gegeven door Carry Dullaart en Jurgen van Oostenrijk. De viering werd afgesloten met een gezellige borrel. Een uitgebreid verslag van de bijeenkomst is gepubliceerd in Renus 3-2023.

Beleid

Eind 2022 heeft het bestuur een brainstorm gehouden over de toekomst van onze vereniging, die op grond van de 'nieuwe' Monumentenwet niet meer zelf mag opgraven. Dat heeft geleid tot een beleidsdocument dat in Renus 1-2023 is gepubliceerd. Algemene speerpunten zijn verjonging van de vereniging, deskundigheidsbevordering en natuurlijk vergroting van het publieksbereik.

Dat alles is alleen mogelijk als we ook aansprekende activiteiten aanbieden als vervanging van onze verloren vrijheid om zelfstandig te mogen graven. Daarom willen we inzetten op toepassing van non-invasieve technieken, meeliften met professionele opgravingen en optimaal gebruik maken van de wettelijke mogelijkheid om in 'vrijgegeven gebied' zelf bodemonderzoek te doen.

Cruciaal daarvoor is goede samenwerking met o.a. (plaatselijke en regionale) archeologen, opgravingsbedrijven, erfgoedorganisaties en beleidsambtenaren. Daarbij focussen we ons in eerste instantie vooral op de gemeenten die archeologisch gezien zeer interessant zijn, met name die langs de Oude Rijn. In het archeologisch jaarverslag over 2023 en elders in deze Renus komen de eerste resultaten van deze samenwerking aan bod.

Wat betreft het inzetten op toepassing van niet-invasieve technieken is in overleg met het landelijk hoofdbestuur ook samenwerking gezocht met andere AWN-afdelingen in Noord- en Zuid-Holland, alsmede de verenigingen Golda (Gouda) en de Motte (Goeree-Overflakkee). Gepolst is in hoeverre deze ook belangstelling hebben voor grondradar-onderzoek. De respons was niet erg hoopgevend, in die zin dat het in elk geval prematuur zou zijn om ten behoeve van het westen des lands al een 'business-case' voor een eigen grondradar op te stellen.

Huisvesting en relatie met Archeon en Provincie Zuid-Holland

Onze ruimte in het Archeologiehuis in Alphen is het fysieke hart van de vereniging. Het is een groot voorrecht dat wij als AWN-afdeling van de provincie de beschikking hebben over een eigen onderkomen waar we onze spullen, documentatie en bibliotheek hebben ondergebracht en waar we kunnen werken, bijeenkomen en vondsten exposeren. Dit alles in goede samenspraak met onze 'huisbaas' Archeon waar het gaat om facilitaire zaken.

Nu er al geruime tijd op bestuurlijk niveau sprake is van verhuizing van het provinciaal depot van bodemvondsten van Alphen naar Katwijk, willen we als AWN-Rijnstreek bij een eventuele verhuisbeweging niet onder de voet worden gelopen. Mocht het Archeologiehuis als 'etalage' van het provinciaal depot verhuizen, dan verhuizen wij uiteraard graag mee.

Dat hebben we kenbaar gemaakt aan gedeputeerde Meindert Stolk en zijn ambtelijk gevolg die op vrijdag 29 september een werkbezoek brachten aan Archeon, de Zwammerdamschepen en het Archeologiehuis. We hebben gewezen op de belangrijke rol die in het Verdrag van Faro wordt toebedeeld aan vrijwilligers in de archeologie om het grote publiek te bereiken, bijvoorbeeld door dit te betrekken bij het determineren van 'oud' onderzoek of een publieksopgraving. We hebben benadrukt hoe belangrijk het is om in die rol ook een dak boven het hoofd te hebben.

Vertegenwoordiging

Leden van het bestuur hebben deelgenomen aan een groot aantal bijeenkomsten.

In de eerste plaats moet worden genoemd de ALV van de landelijke AWN in Nieuwpoort, waar onze oud-voorzitter Pierre van Grinsven een erepenning in ontvangst mocht nemen. Daarnaast is de jaarlijkse Afgevaardigdendag van de landelijke AWN bezocht. Voorts is deelgenomen aan een aantal netwerkbijeenkomsten, zoals de bijeenkomsten van het Erfgoedhuis Zuid-Holland voor vrijwilligers in de archeologie, de Erfgoedtafel Limes van de provincie Zuid-Holland en de Erfgoedtafel van de gemeente Leiden.

Als uitvloeisel van het correspondentschap heeft periodiek bilateraal overleg met de archeologen van Voorschoten, Katwijk, Bodegraven, Alphen aan den Rijn en Leiden plaatsgevonden.

Ten slotte neemt Rijnstreek sinds 2023 deel aan de lees- en adviescommissie ten behoeve van het samenstellen van een Canon van Alphen aan den Rijn. Dit wordt een boekwerk met 50 'vensters' die markante punten beschrijven uit de geschiedenis van de gemeente (in haar huidige omvang), vanaf de prehistorie tot de gemeentelijke herindeling in 2014.

Deskundigheidsbevordering

Zoals vermeld in het vorige jaarverslag heeft een peiling naar belangstelling voor een basiscursus archeologie onder de leden te weinig opgeleverd om daar als afdeling iets mee te beginnen. Het bestuur is in 2023 begonnen met een verkenning naar de mogelijkheden om scholing in breder verband van de grond te krijgen, bijvoorbeeld op provinciaal niveau of in het kader van de landelijke AWN. Daarbij gaat het niet alleen om een basiscursus maar ook om cursussen die kwalificeren voor deelname aan bodemonderzoek en projectcoördinatie.

Voorlopig roeien we met de riemen die we zelf hebben. Zo is begin dit jaar op de maandagavonden in onze werkruimte in het Archeologiehuis in Alphen een korte cursus determinatie (post-)middeleeuws aardewerk gegeven door Piet de Baar. Het materiaal was afkomstig van eigen oude opgravingen.

Ondersteuning lokale initiatieven

De samenwerking met de ArcheoHospot Oegstgeest is in 2023 goed van de grond gekomen. De ondersteuning door AWN-Rijnstreek betreft het ter beschikking stellen van vondstmateriaal van eigen (oude) opgravingen en de inzet van individuele leden ten einde dit materiaal samen met het publiek op professionele wijze te determineren. Volgens die opzet is iedere woensdag- en zaterdagmiddag meegewerkt aan het onder de aandacht brengen van archeologie bij bezoekers van de Bibliotheek Bollenstreek vestiging Oegstgeest. Langs deze weg zijn de vondsten van de grote AWN-opgraving Katwijk-Achterweg volledig afgewerkt. Daarna is begonnen aan de vondsten van Koudekerk aan den Rijn-Klein Poelgeest uit 1988/89. Inmiddels heeft zich rond de actieve kern een voldoende grote groep vaste deelnemers gevormd. Coördinator is Philip Pieterse.

Na de zomer is 'Archeologie op woensdag' van start gegaan in Museum Voorschoten. Onze samenwerking is geregeld zoals in Oegstgeest. Wekelijks werd onder leiding van onze oud-voorzitter Pierre van Grinsven door wisselende deelnemers gewerkt aan het determineren van vondsten van de opgraving Voorschoten-Roucoop 1990/91. Informatieborden vertellen bezoekers meer over het kasteel Roucoop en de opgraving. Hoewel de opgraving meer dan honderd dozen vondsten heeft opgeleverd, is van het determineerbare aardewerk al een flink deel bewerkt.

Leden

Het aantal leden is in 2023 per saldo exact gelijk gebleven. Met 146 leden (inclusief enkele instellingen) zijn we aldus nog steeds een van de grotere afdelingen van de landelijke AWN.

Een verheugende conclusie is dat AWN-Rijnstreek zich gaandeweg verjongt, zonder leden te verliezen. We hebben er elf nieuwe leden bij gekregen, vrijwel allen nog niet van de pensioengerechtigde leeftijd, waaronder ook jeugdleden. Negen leden hebben opgezegd, waarbij in veel gevallen de gevorderde leeftijd een rol kan hebben gespeeld. Daarnaast hebben we een lid verloren wegens overlijden en een ander wegens overplaatsing naar andere afdeling.

Communicatie

Het tijdschrift Renus is in 2023 wederom driemaal uitgebracht. Daarmee is niet alleen de beoogde frequentie gehaald, maar werd ook voorzien in een gevarieerd aanbod aan verenigingsnieuws en archeologische berichten.

Onze website (<https://www.awn-archeologie.nl/afdeling/rijnstreek>) is ook in 2023 weer zorgvuldig onderhouden door Els Koeneman. Alle publicaties in de Renus-reeks en uitgebrachte publiksboekjes worden voortvarend op de website geplaatst. Ook alle nummers van ons tijdschrift Renus zijn hier na te lezen.

Over actuele zaken zijn de leden hoofdzakelijk ingelicht via de mail. Het bestuur heeft zich ingespannen het mailcontact met de leden te intensiveren, zonder in spam te vervallen. Van de mogelijkheid om via de mail berichten voor onze website aan te bieden, wordt nauwelijks gebruik gemaakt.

Correspondentschappen

De correspondentschappen voor Leiden en Alphen zijn overgegaan op voorzitter Joost Vorst. Bestuurslid Rom Perenboom werkt zich in voor Alphen en Bodegraven. Rijnstreek wil 'de ogen en oren' zijn voor de archeologie in ons gebied. Die zintuigfunctie lijkt over het geheel genomen redelijk te werken, maar wat betreft continuïteit en ontwikkeling blijft voortdurende aandacht van het bestuur nodig.

Archeologische bedrijven

Naast mogen meegraven is in het verslagjaar enkele malen op onze kennis een beroep gedaan door archeologische bedrijven. Daar konden wij niet in voorzien, daar het niet ging om locaties waar wij in het verleden hebben gegraven of waarnemingen gedaan.

ARCHEOLOGISCH JAARVERSLAG OVER 2023 VAN AWN-RIJNSTREEK

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste archeologische activiteiten die we zelfstandig hebben uitgevoerd, dan wel waar we als vrijwilligers aan hebben deelgenomen.

Oegstgeest: Schans Voskuil

Op verzoek van de Historische Vereniging Oegstgeest (HisVO) hebben de AWN-afdelingen Den Haag en Omstreken (i.c. de werkgroep 's-GRAVENhage) en Rijnstreek op 6 mei 2023 geprobeerd om met booronderzoek de aanwezigheid van de Spaanse schans Voskuil pal ten zuiden van de Oegstgeester St. Willibrorduskerk aan te tonen. Als resultaat zijn er vier geologische lagen aangeboord. Van boven naar beneden: (4) recent aangebracht bouwzand voor de aanleg van het verkeersplein, (3) een pakket zeer donkergekleurde klei en zand, dat lijkt te zijn afgezet door de voormalige zandsloot ter plaatse, en daaronder (2) een oudtijds verstoord pakket zand met hier en daar stukjes oudere baksteen, en tenslotte helemaal onderaan (1) de natuurlijke onverstoorde strandwal. Door Bert van der Valk van de werkgroep 's-GRAVENhage is een rapportage opgesteld, waarvan het tekstdeel verderop in deze Renus is te vinden. De conclusie daarvan is dat pakket (2) eventuele resten van de schans Voskuil kan bevatten, maar dat de aanleg van het verkeersplein daar het meeste van zal hebben opgeruimd.

Zwammerdam: Nigrum Pullum

Op het terrein van de Hooge Burch, waar 480 mensen met een verstandelijke uitdaging wonen, vindt vervangende nieuwbouw plaats. Vanwege de hoge archeologische waarde van het terrein, waar in de jaren '70 het castellum Nigrum Pullum en de beroemde Zwammerdamschepen zijn gevonden, moest vóór de bouw uiteraard eerst archeologisch onderzoek worden gedaan. In dit geval door een gespecialiseerd archeologisch bedrijf, dat ook kan omgaan met eventuele vliegtuigbommen uit de Tweede Wereldoorlog. Enkele van onze leden hebben in september daarbij mee mogen werken. Bijvoorbeeld door het zetten van coupes of het wassen van vondsten met bewoners van het terrein. De Hooge Burch (Ipse-de Bruggen) is de laatste jaren erg actief op het raakvlak van zorg en erfgoed en dat valt te prijzen. Een bezoek aan het vrij toegankelijke Grandcafé De Haven op het terrein (met tentoonstelling van Romeins materiaal) is dan ook ten zeerste aan te bevelen. Van een eventuele vicus zijn bij de opgraving helaas geen resten aangetroffen. Wel is een van de spitsgrachten om het castellum teruggevonden.

Leiden: Vismarkt

Eind oktober, begin november 2023 heeft de gemeente Leiden de pompput voor de Visfontein aan de Vismarkt laten vervangen. De locatie, vlak voor de zijgevel van het stadhuis ter hoogte van de fontein, valt binnen het vroegst bewoonde areaal van Leiden. Vanwege de geringe omvang van de bouwput, 5 bij 3,5 m (tot een diepte van 3 m -mv) was het werk vrijgesteld van voorafgaand professioneel archeologisch onderzoek. In plaats daarvan heeft de gemeentelijk archeoloog onze afdeling gevraagd om de werkzaamheden archeologisch te begeleiden en het gevondene in de loop van 2024 met hulp van geïnteresseerd publiek te determineren en documenteren.

Tijdens het graven van de werkput is gefocust op het veiligstellen van vondsten onder de verstoorde bovenlaag, dat wil zeggen vanaf ca. 1,2 m -mv. Om een idee te krijgen van de gelaagdheid zijn enkele boringen gezet. Daaruit kwam naar voren dat tot ca. 2,8 m -mv antropogene lagen, dan wel archeologische resten waren te verwachten. Het ging om een gelaagd pakket, waaronder zich

natuurlijke rivierbeddingafzettingen bevinden. Vanaf 1,3 m -mv is telkens in lagen van 30 cm grond afgegraven en in bigbags gedeponerd. In totaal zijn zo 20 bigbags van 1000 liter gevuld.

De bigbags worden momenteel ‘gezeefd’ (voor zover je klei kan zeven) en de vondsten stellen voornamelijk niet teleur: bij de grond uit de diepste lagen lijkt het te gaan om ophogingspakketten en een paar oeverafzettingen met veel botmateriaal van zowel zoogdieren als vissen, hout en redelijk veel fragmenten aardewerk (met name kogelpot en Andenne) uit de pre-stedelijke fase van Leiden. De grond uit de hogere lagen is momenteel nog niet doorzocht. Het eerste publieksevenement met het gevonden zal tijdens de Nationale Archeologiedagen in juni 2024 zijn. Voor die gelegenheid zullen ook materiaaldeskundigen (bot, aardewerk, wellicht leer) gevraagd worden om te helpen met sorteren en determineren en om toelichtingen en/of korte lezingen te verzorgen. De inzet van onze leden is bij dit publieksevenement onontbeerlijk! Zie hiervoor de rubriek Oproepen en mededelingen.

AWN-leden openen een bigbag om te onderzoeken. Foto: Arlette de Haas, Erfgoed Leiden en Omstreken

Alphen, Bodegraven, Hazerswoude: Nationale Archeologie Dagen

Ook dit jaar was het – samen met enkele medewerkers van Archeon – bij het Archeologiehuis laten opgraven van scherven en het oppiepen van Romeinse munten door kinderen weer een succes. Er zijn in totaal 362 bezoekers geteld. In Hazerswoude werd in het plaatselijk museum een vergelijkbare activiteit georganiseerd, waaraan Rijnstreek medewerking verleend heeft. En net als in eerdere jaren werd in Bodegraven meegewerkt aan het determineren van door inwoners meegebrachte vondsten.

Overdracht 'oud' onderzoek

Er werd een begin gemaakt met de formele overdracht van oude vondstcomplexen, vaak fysiek al lang aanwezig in het provinciaal depot, maar nog niet volledig gedocumenteerd – een voorwaarde van de provincie om die vondsten over te nemen. Ook in het verslagjaar werd weer veel werk verzet; het ompakken in nieuwe dozen kwam gereed. Het determineren vond behalve in eigen huis te Alphen ook plaats in de Archeohotspot Oegstgeest en in Museum Voorschoten (zie ook bestuurlijk jaarverslag 2023). Inmiddels staat heel veel klaar om na een finishing touch, het overhandigen van alle digitale (en vaak ook nog papieren) bestanden, tekeningen en dergelijke, aan het provinciaal depot overgedragen te worden.

Onderzoeksrapporten en publiksboekjes

In het kader van het inhalen van de achterstand (vooral vanwege de Covid-belemmeringen) in het presenteren van rapporten en publiksboekjes, waarmee in 2022 al een begin gemaakt was, vonden drie presentaties plaats.

* Op 17 januari werden in het gemeentehuis van Katwijk het rapport Renus-Reeks 19 en het bijbehorende publiksboekje over onze publiksopgraving Katwijk-Zanderij overhandigd aan wethouder Knappe. De vrij toegankelijke bijeenkomst werd bijgewoond door tal van belangstellenden, waaronder veel van de ca. 200 voormalige deelnemers. De gemeente nam een aantal exemplaren van het publiksboekje af om te bezorgen bij de bewoners van de huizen die nu op die plaats gebouwd zijn, zodat die weten wat er onder hun voeten gevonden is. Daarna gaf Pierre van Grinsven, die de opgraving heeft geleid en beide publicaties heeft verzorgd, een lezing over de opgravingsresultaten. Alle aanwezigen konden het publiksboekje gratis meenemen.

* Op 20 februari vond in beperkte kring de presentatie plaats van het rapport Renus Reeks 21 over onze noodopgraving in het Jeruzalemshof in Leiden. Het rapport werd aangeboden aan Cor de Graaf, adjunct-directeur van Erfgoed Leiden en Omstreken. Hiermee heeft Rijnstreek voldaan aan de verplichting tot rapportage over deze op de plank liggende vondsten. Vooral Leo den Hollander heeft zich hiervoor zeer ingespannen. Het gevonden botmateriaal was al eerder gedetermineerd door Karin van Veen en het vissenmateriaal door Bob Beerenhout.

* En op 26 maart vond in het gemeentehuis van Alphen aan den Rijn de overhandiging plaats aan wethouder Anouk Noordermeer van de rapporten Renus Reeks 18A en 18B en het publiksboekje Alphen-de Hoorn (Swanendrift), alsmede enkele oudere rapporten die betrekking hebben op gebied dat door herindeling nu bij Alphen aan den Rijn behoort. Ook dit was een presentatie in beperkte kring, maar zeer geanimeerd.

De serie publicaties in de Renus Reeks is in 2023 overigens verder uitgebreid. Verschenen is nr. 22: Archeologisch onderzoek op locatie Steekterweg 75 te Alphen aan den Rijn 2013, door Pierre van Grinsven en Gabor Mooij. Alle rapporten in de Renus Reeks zijn beschikbaar op onze website onder het tabblad Publicaties. Voor degenen die liever papier in handen houden zijn van sommige hierboven genoemde publicaties ook nog enkele exemplaren beschikbaar.

FINANCIËEL JAARVERSLAG OVER 2023 EN BEGROTING 2024 AWN-RIJNSTREEK

Jurgen van Oostenrijk – penningmeester

2023 was ons jubileumjaar en de grootste uitgaven gingen daar dan ook naar toe. Dat betrof met name de zaalhuur en catering bij Scheltema en de zilveren erespelden. Ook vond aan het begin van het jaar een etentje plaats om de opgravingen van Katwijk-Zanderij af te sluiten onder leiding van Pierre van Grinsven met enkele leden van het opgravingsteam. Het publieksboekje hiervan is tevens uitgedeeld aan de bewoners in Katwijk en de opbrengsten hiervan zijn naar onze vereniging gegaan.

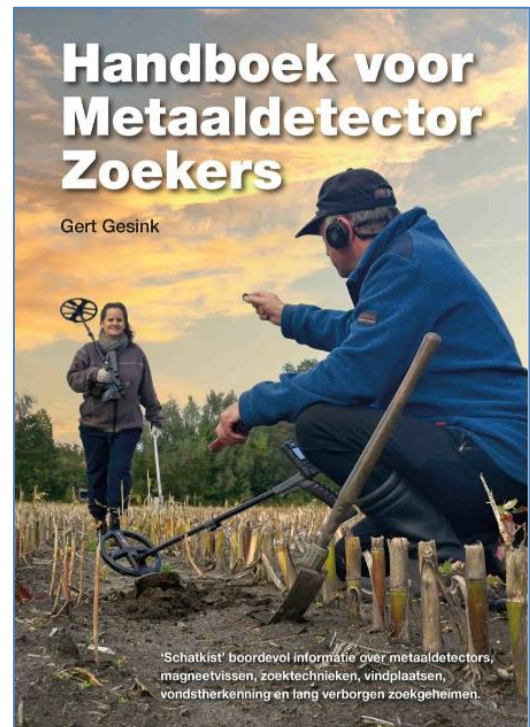
Het grootste deel van een landelijke AWN-subsidie voor het project Cold Cases werd helaas niet gebruikt en is weer teruggegeven aan het hoofdbestuur.

Verder is de bibliotheek van de AWN-Rijnstreek uitgebreid met een exemplaar van het boek "Handboek voor Metaaldetector Zoekers" van Gert Gesink, zodat leden die onze metaaldetector willen gebruiken zich ook gedegen kunnen inlezen.

Voor 2024 staat er de aanschaf van een nieuwe laptop op de financiële agenda zodat de leden aan de slag kunnen met het determineren van oud vondstmateriaal (o.a. voor Archeologie op woensdag in Voorschoten) en mogelijk worden er ook subsidies aangevraagd voor de aanschaf van een weerstandsmeter.

Hieronder vindt u de financiële overzichten van 2023 met een begroting voor het jaar 2024.

NB. Saldo 31-12-2023 is niet gelijk aan liquide middelen betaalrekening omdat hier de rente niet op staat; die staat namelijk bij de spaarrekening. Tot slot is het vermogen t.o.v. 2022 met € 5.385,02 verminderd; dit bestaat uit het teruggeven van € 4.800 voor het Cold Cases project; de rest is aangewend voor het jubileum en de afsluiting van het project Katwijk-Zanderij.

ARCHEOLOGISCHE VERENIGING RIJNSTREEK
AWN afdeling 6 - Uitgaven en inkomsten 2023

		Uitgaven		begroot		Inkomsten		begroot	
A	Lezingen	€ -	€ 200.00	1	Retributie AWN	€ 1,468.75	€ 1,300.00		
B	Renus / Renusreeks	€ -	€ 100.00	2	Rente plusrekening	€ 39.86	€ -		
C	Bestuurskosten	€ 518.35	€ 400.00	3	vergoeding opgravingen	€ -	€ -		
D	Kosten Huisvesting etc.	€ 131.46	€ 150.00	4	Projectsubsidies	€ -	€ -		
E	Deskundigheidsbevordering	€ 39.90	€ 100.00	5	Inkomsten Renus reeks	€ 284.00	€ 50.00		
F	Kosten opgravingen	€ -	€ 150.00	6	overig (oude projecten)	€ -	€ -		
G	Kosten Uitwerkingen	€ -	€ 200.00	7	uit eigen vermogen	€ -	€ -		
H	Donaties	€ -	€ -						
I	Projecten	€ -	€ 50.00						
totaal kosten		€ 689.71	€ 1,350.00	totaal opbrengsten		€ 1,792.61	€ 1,350.00		
				Balans		€ 1,102.90			
				Saldo 2022		€ 2,023.66			
				Saldo 31-12-2023		€ 3,126.56			

BEGROTING 2024

uitgaven				inkomsten			
A	Lezingen		€ 150.00	1	Retributie AWN		€ 1,410.00
B	Renus / Renusreeks		€ 150.00	2	Rente spaarrekening		€ 40.00
C	Bestuurskosten		€ 510.00	3	vergoeding opgravingen		€ -
D	Kosten Huisvesting etc.		€ 150.00	4	Subsidies		€ -
E	Deskundigheidsbevordering		€ 150.00	5	Inkomsten Renus reeks		€ 50.00
F	Kosten opgravingen		€ 190.00	6	overig		€ -
G	Kosten Uitwerkingen		€ 200.00	7	uit eigen vermogen		€ -
H	Donaties		€ -				
I	Projecten		€ -				
totaal			€ 1,500.00	totaal			€ 1,500.00

liquide middelen bank			
	betaalrekening	31/12/2023	€ 3,086.70
	spaarrekening	31/12/2023	€ 5,030.22
	Projecten	31/12/2023	€ 7,765.51
TOTAAL		31-12-2023	€ 15,882.43
31/12/2022			€ 21,267.45
vermogen t.o.v. 2022			€ -5,385.02

OPROEPEN EN MEDEDELINGEN

Valkenburg - Limesbuurt

Als je dit rond de paasdagen leest, is de opgraving Valkenburg-Limesbuurt door Archol/ADC volgens planning ongeveer op de helft. In totaal zijn maar liefst ca. 20 AWN'ers hierbij betrokken (geweest). Sommigen graven wekelijks een dag (soms twee) mee, anderen nemen op incidentele basis deel. Er is voor elk wat wils: vondsten wassen, coupes zetten, schaven en documenteren. Er wordt al met al vrij weinig gevonden op het terrein en dat is ook de reden dat onze bijdrage aan de metaaldetectie jammer genoeg on hold staat.

De opgraving gaat onverdroten verder in april en mei, wellicht nog met een uitloop. Grote delen van het terrein moeten nog worden onderzocht en het jaargetij wordt allengs milder. AWN'ers zijn en blijven welkom op de opgraving!

Dus heb je zin en tijd om in de komende twee maanden aan een echte grote professionele opgraving mee te doen of daaraan te snuffelen, stuur dan een mailtje aan awnrijnstreek@hotmail.com met je beschikbaarheid. We doen ons best elke week iedereen in te roosteren, ongeacht ervaring.

Je kunt gerust ook gewoon eens een uurtje komen kijken. Het wordt zeer op prijs gesteld als je ook dat aankondigt met een mailtje aan ons, om te voorkomen dat de mensen van Archol/ADC onverwacht worden bezocht door onbekenden.

Leiden-Vismarkt

In het archeologisch jaarverslag over 2023, elders in dit nummer, is bericht dat in het afgelopen najaar onder toezien oog van leden van AWN-Rijnstreek 20 bigbags met grotendeels ongeroerde grond zijn geborgen. De inhoud van de bigbags wordt momenteel zak voor zak uitgezocht op de locatie Noordwijkerhout, zoals per mail gemeld in februari.

De grond uit de onderste lagen toont veel resten van de oudste bewoningsfasen in dit gebied. In de komende tijd zullen de bigbags uit de hogere lagen worden doorzocht. Ook daarvan hebben we goede verwachtingen.

Wil je ook meedoen met het uitzoeken van de bigbags op zaterdag 20 april, zaterdag 18 mei, of op een maandagavond in mei/juni, laat het ons weten via de mail. Je kunt ook reageren als je wilt helpen met het wassen en uitzoeken van de vondsten, dat gebeurt in het Archeologiehuis in Alphen op maandagavond en dinsdagmiddag op de gebruikelijke tijden, uiteraard zolang de voorraad strekt.

Nationale Archeologiedagen

Deze zijn dit jaar op 14 t/m 16 juni (vrijdag t/m zondag). AWN-Rijnstreek doet daar elk jaar trouw aan mee. Onze vereniging, ons werk en onze resultaten moeten zichtbaar zijn voor het grote publiek. De NAD biedt daarvoor een podium. We willen dit jaar vooral inzetten op twee activiteiten, in Leiden en Alphen.

Die kunnen we alleen voor elkaar te krijgen als een flink aantal leden daar een of meer dagdelen actief aan deelneemt. Kortom, beste leden, het is algehele mobilisatie! Wil je meedoen, stuur dan een mail aan awnrijnstreek@hotmail.com.

** Leiden*

Hier willen we op donderdag (!) 13 juni en op zaterdag 15 juni samen met Erfgoed Leiden en Omstreken (ELO) vondsten van onze uitgraving Leiden-Vismarkt aan het publiek laten zien, en met het publiek sorteren en determineren. Dat doen we op een geschikte plek, namelijk in de foyer van het stadhuis en in een kraam op het plein daarvoor. We zorgen dat er specialisten zijn om iets te vertellen over het vondstmateriaal en kunnen rekenen op professionele ondersteuning vanuit ELO.

Bij dit evenement hebben we zoveel mogelijk leden nodig die (een dagdeel) het publiek te woord willen staan en helpen met praktische zaken. Leuk en leerzaam. Natuurlijk zorgen we voor een goede voorbereiding zodat iedereen weet waar hij/zij aan toe is.

**Alphen*

Volgens traditie zijn we ook dit jaar actief in Alphen, waar we bij het Archeologiehuis kinderen met metaaldetectors Romeinse nepmuntjes laten zoeken, determineren en registreren. Dit doen we op zaterdag 15 juni en zondag 16 juni. De tijden zijn 10-13 uur en 13-17 uur.

Bij dit gemoedelijke evenement is hulp en begeleiding van de kids (ca. 6-12 jr.) nodig. Technische ondersteuning is aanwezig en ook mensen van Archeon helpen mee. Kennis van Romeinse munten en metaaldetectie is niet vereist.

OP ZOEK NAAR DE SCHANS VOSKUIL, OEGSTGEEST: EEN VERKENNEND ARCHEOLOGISCH BOORONDERZOEK

Tekst: Bert van der Valk (werkgroep 's-GRAVENhage, AWN-afdeling Den Haag en Omstreken)

De werkgroep 's-GRAVENhage ontving in het voorjaar van 2023 een verzoek van de voorzitter van de Afdeling Rijnstreek van de AWN, Joost Vorst, om een booronderzoek uit te voeren naar de voormalige schans Voskuil, nu gelegen in de gemeente Oegstgeest. De afdeling Rijnstreek op haar beurt had een verzoek ontvangen een veldonderzoek uit te voeren van de Historische Vereniging Oegstgeest (HisVO), ter voorbereiding van de viering van 450 jaar Leidens ontzet.

De schans is aangelegd ten tijde van het beleg van Leiden, aan het begin van de Tachtigjarige oorlog. De schans, of beter gezegd de resten ervan, ligt ongeveer onder de Willibrordrotonde, schuin zuidelijk van de St. Willibrorduskerk. Van tevoren was door afdeling Rijnstreek toestemming gevraagd aan het kerkbestuur van de St. Willibrorduskerk om te boren in de tuin rondom de pastorie. Die toestemming is gegeven.

Het booronderzoek is op zaterdag 6 mei 2023 uitgevoerd. Daarbij is gebruik gemaakt van een zgn. 7 cm Edelman boorset, aangevuld met een zuigbuis om onder de grondwaterspiegel monsters van zandlagen te kunnen nemen. Er is geboord tot minimaal een halve meter in onverstoorde ondergrond.

Geologische ligging

Het plangebied ligt op een uitloper van de strandwal Oegstgeest-Lisse-Hillegom en verder naar Haarlem. Verwacht kan worden dat strandwalzand wordt aangeboord in een duinfacies (goed gesorteerd zand) en in een strandfacies (minder goed gesorteerd zand met een enkel kleilaagje).

Beschrijving van het profiel

In het profiel zijn vier gesteentepakketten aangetroffen. Van boven naar onder, ergo van jong naar oud:

4. Een pakket subrecent opgebracht zand. Het pakket bestaat uit tamelijk grof lichtbruingrijs zand, waarschijnlijk uit zee of uit de diepere ondergrond van Zuid-Holland opgezogen. Het bevat tamelijk veel subfossiele schelpresten van mariene schelpsoorten. Het is in 1 boring aangetroffen (V4). Zeer waarschijnlijk dateren de schelpresten uit de Eem-periode, ca. 120.000 jaar geleden. Het pakket is subrecent aangebracht ten behoeve van de aanleg van het verkeersplein.

3. Pakket 3 bestaat uit zeer donkergekleurde klei, kleirijk zand en zand en is in 1 boring gevonden (V5). De kleilaag bevat stukken tamelijk vers hout en wat baksteenpuin. Het pakket is geïnterpreteerd als afgezet/ingebracht in de voormalige Zandsloot. Datering zou in de historische tijd moeten passen. In de klei zijn tamelijk veel zaden aangetroffen. Het betreft hier zaden uit een vochtig en ruderaal milieu zoals dat waarschijnlijk langs de oevers van de Zandsloot aanwezig was.

2. Verstoord pakket zand: oudtijds opgebracht/verstoord. Hier en daar wordt baksteen aangetroffen en in een paar boringen zitten stukjes oudere baksteen in het zand, en tevens enkele scherven aardewerk. Eenmaal is een scherf kogelpot aardewerk gevonden, en ook eenmaal een scherf roodbakkend aardewerk (pootje van een grape). Het pakket komt in 6 boringen voor.

1. Pakket 1 bestaat uit onverstoord strandwalzand in een duinfacies. Het bestaat uit matig fijn tot fijn zand, meestal goed gesorteerd en heeft lichtbruingrijze tot blonde kleuren. Opmerkelijk is dat in de boringen V3 en V7 dunne kleilaagjes aangeboord zijn, en zelfs een dun laagje kalkgyttja (een organisch sediment afgezet in een duinplasje). Het gyttjelaagje is bemonsterd voor macroresten, maar die werden helaas niet gevonden. Dit pakket is geïnterpreteerd als de onverstoorde ondergrond van strandwal- en duinzanden met soms een overstromingslaagje klei. Lokaal komen ondiepe plasjes voor waarin door regenwater opgeloste kalk neerslaat (gyttja). Dat is een gekend mechanisme in vochtig duinmilieu. Het pakket komt eveneens in 6 boringen voor.

Conclusies

Pakket 1 is de natuurlijke, onverstoorde strandwal ondergrond van het bestreken terrein. Pakket 2 is de leeflaag, waarin/waarop de schans Voskuil waarschijnlijk is aangelegd. Minieme sporen van de aanleg komen voor als verspreide (oudere) baksteenstukjes en kruimels. Hier en daar is een scherfje aardewerk aangetroffen daterend uit de 9e eeuw (kogelpot), daterend van 5 eeuwen voor de aanleg van de schans, en een enkel scherfje aardewerk uit de 16e eeuw. Pakket 3 is waarschijnlijk een overblijfsel van de in de Zandsloot afgezette klei en zandige klei met tamelijk vers hout, en met veel zaden van ruderaal plantensoorten uit een vochtig milieu. Pakket 4 is aangebracht bij de subrecente aanleg van het verkeersplein onmiddellijk zuid van de St. Willibrorduskerk. De kans dat duidelijker sporen van de schans Voskuil worden gevonden lijkt zeer gering: de aanleg van de rotonde heeft waarschijnlijk veel ervan weggeruimd.

BESTUURSREGLEMENT AWN-RIJNSTREEK

Hieronder treft u een uitgebreid “bestuursreglement” aan dat de bestuursleden van Afdeling 6, Rijnstreek, van de AWN, hebben vastgesteld. Als u het besluit doorleest, zult u zien dat er heel veel afspraken in staan over de manier waarop het bestuur van de afdeling zijn taken wil uitvoeren. Sommige liggen voor de hand, bijvoorbeeld dat we het belang van de vereniging voorop stellen bij ons bestuurshandelen, dat we jaarlijks op de Algemene Ledenvergadering een financiële verantwoording aan de leden voorleggen of dat we bewust omgaan met risico’s voor de vereniging. Andere afspraken, zoals de afspraken over tegenstrijdig belang of besluitvorming bij afwezigheid van bestuurders, komen misschien wat minder bekend voor.

Ons doel bij deze bestuursafspraken is om voor onszelf en voor u als leden van onze afdeling duidelijk te maken en vast te leggen hoe wij omgaan met de belangen van de afdeling en met onze bestuursverantwoordelijkheden. Daarom publiceren we dit besluit nu integraal in deze Renu en zal het besluit binnenkort ook op onze website te vinden zijn.

Dat wij dit bestuursreglement nu zo uitgebreid vastleggen, heeft ook te maken met een wijziging in de wettelijke regeling (de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen, WBTR) over verenigingen. Daar waren in het verleden minder uitgebreide voorschriften voor. De WBTR beoogt de bestuurders van een vereniging nadrukkelijker duidelijk te maken wat hun verplichtingen ten opzichte van de vereniging zijn (en de vereniging te beschermen tegen wanbeheer door bestuurders) en er voor te zorgen dat ook de leden hiervan beter op de hoogte zijn. Door (ook de meer voor de hand liggende) afspraken nu expliciet vast te leggen, geven wij als bestuur duidelijk aan hoe wij met de belangen van

onze afdeling om zullen gaan. De statuten van onze afdeling zullen ook moeten worden aangepast aan de nieuwe wettelijke regeling. Daarvoor geeft de WBTR ons nog enige tijd. Te zijner tijd zal de Algemene Ledenvergadering ook daarvoor een voorstel worden gedaan.

Bestuursreglement Archeologische Vereniging Rijnstreek, Afdeling 6 van AWN, vereniging van vrijwilligers in de archeologie.

In zijn vergadering van 6 juli 2020 heeft het bestuur van Archeologische Vereniging Rijnstreek, Afdeling 6 van AWN, vereniging van vrijwilligers in de archeologie, het volgende reglement met afspraken over zijn functioneren vastgesteld. Dit besluit wordt ter kennis gebracht aan de leden van de vereniging door plaatsing op de website en in de RenuS.

Afspraken over goed bestuur

- Wij hebben afgesproken dat alle bestuursleden zullen handelen in het belang van de vereniging. Dat betekent dat wij zullen handelen als bestuurder en niet als privépersoon, zowel intern (binnen de vereniging) als extern (in relatie met derden).
- Bij aankopen stellen wij het belang van de vereniging voorop. In situaties die van belang zijn voor de vereniging, handelen wij niet op basis van onze persoonlijke voorkeur maar op basis van wat goed is voor de vereniging.
- Wij spreken af dat wij integer en transparant handelen. Dat betekent: oog hebben voor het verenigingsbelang en inzicht willen geven in beslissingen. Wij zullen tenminste de besluitenlijst van onze bestuursvergadering(en) bekendmaken door deze op het prikbord in onze werkruimte op te hangen.
- Er is een goede regeling voor onze verenigingsfinanciën. Wij gaan bewust om met uitgaven van het verenigingsgeld en zullen dat zoveel mogelijk gebruiken voor het bereiken van het doel van onze vereniging.
- Onze penningmeester is als eerste verantwoordelijk voor het beheer van de inkomsten en uitgaven van de vereniging. De penningmeester stelt jaarlijks een begroting en jaarrekening op.
- Wij laten de leden jaarlijks bij de Algemene Ledenvergadering de financiële verantwoording zien zodat zij er hun oordeel over kunnen geven.
- Wij hebben een kascommissie vanuit de ledenkring die jaarlijks de boekhouding controleert en verslag uitbrengt aan de leden.
- Wij hanteren het vier-ogen-principe bij uitgaven boven de €250,-. Dat betekent dat er altijd twee bestuursleden, waarvan één de penningmeester, akkoord moeten zijn met overboekingen. Verder heeft niet alleen de penningmeester, maar tenminste één ander bestuurslid ook altijd inzicht in de actuele financiële stand van zaken.
- Bij voorstellen voor een uitgave van meer dan €1000 wordt bij een bestuursbesluit altijd gemotiveerd aangegeven waarom wij deze uitgave noodzakelijk achten en waarom wij voor de leverancier kiezen. Deze motivering wordt integraal in de notulen van de bestuursvergadering opgenomen. Bij dergelijke opdrachten aan leveranciers is er, indien redelijkerwijs mogelijk, een schriftelijke opdrachtbevestiging, zodat achteraf duidelijk is wat is afgesproken.
- Wij spreken af dat we zorgvuldig omgaan met investeringen. Bij de besluitvorming dient er een gedegen onderbouwing van de noodzaak van de uitgaven te zijn, en zo nodig een risicoanalyse, een (meerjaren-)begroting en reserveringen voor toekomstige uitgaven.
- Wij streven actief naar het tegengaan van fraude en onenigheid. Wij hebben geregeld bestuursvergaderingen, stellen daarbij een agenda op en notuleren de belangrijkste genomen besluiten. Wij leggen vast wie bij de bestuursvergaderingen aan- en afwezig zijn. Afspraken worden helder en eenduidig geformuleerd. De verslagen worden bewaard en ten minste de besluitenlijst wordt inzichtelijk gemaakt aan de leden.
- Wij spreken af dat wij bewust omgaan met risico's voor de vereniging. We brengen zo nodig in kaart welke risico's er zijn en streven ernaar die te minimaliseren.

- Wij evalueren de in dit Bestuursreglement gemaakte afspraken regelmatig op relevantie (tenminste een keer per jaar). Zo nodig passen wij de afspraken aan.

Afspraken over verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid van bestuursleden.

1. Voor huidige bestuursleden:

- Wij zorgen er als bestuur voor dat alle huidige bestuursleden goed zijn geïnformeerd over de aansprakelijkheid die kan optreden als gevolg van hun positie als bestuurslid van de vereniging.
 - Wij spreken af dat wij als bestuurders als volgt handelen:
 - Dat we bij het uitvoeren van de bestuurstaken binnen onze bevoegdheden blijven.
 - Dat we handelen conform de wet, statuten, dit en eventuele bestuursreglementen.
 - Wij houden ons aan de afspraken met betrekking tot 'Goed bestuur'.
 - Wij bespreken jaarlijks met de leden de financiële toestand van de vereniging.
 - We voorkomen dat sprake is van tegenstrijdig belang
 - Wij gaan geen overeenkomsten aan die de vereniging niet kan nakomen.
 - Wij doen geen betalingstoezeggingen en melden betaalproblemen tijdig aan de Belastingdienst en het hoofdbestuur van de Nederlandse Archeologievereniging AWN als de vereniging in zwaar weer verkeert en afstevent op een faillissement.
 - Wij zorgen ervoor dat de vereniging voldoet aan relevante wetten, zoals de AVG.

2. Voor nieuwe bestuursleden

- Wij zorgen ervoor dat nieuwe bestuursleden goed worden geïnformeerd over:
 - De financiële toestand van de vereniging.
 - De andere bestuursleden en de bevoegdheden die zij hebben.
 - De (onderlinge) werkafspraken.
 - De verplichtingen die het bestuur heeft op basis van de statuten of reglementen.

3. Voor aftredende bestuursleden

Bij het neerleggen van een bestuursfunctie regelen wij de volgende zaken:

- Het neerleggen van de bestuursfunctie wordt duidelijk vastgelegd.
- Aftredende bestuursleden worden uitgeschreven bij de Kamer van Koophandel.
- Wij vragen jaarlijks op de Algemene Ledenvergadering decharge van de bestuurstaken door de ledenvergadering van de vereniging.
- Wij zorgen voor een goede overdracht naar de nieuwe bestuurder(s).

Afspraken over tegenstrijdig belang.

- Een bestuurslid meldt een (potentieel) tegenstrijdig belang direct bij de overige bestuursleden.
- Het bestuurslid deelt alle relevante informatie over het (potentieel) tegenstrijdig belang met de overige bestuursleden.
- Tijdens iedere bestuursvergadering wordt bij aanvang gevraagd of er ten aanzien van één van de agendapunten sprake is van een tegenstrijdig belang. Dat wordt schriftelijk vastgelegd in het vergaderverslag, samen met een vermelding hoe het bestuur hiermee is omgegaan.
- Bij een tegenstrijdig belang zal het bestuurslid niet deelnemen aan de overleggen en besluitvorming bij het onderwerp waar sprake is van het (potentieel) tegenstrijdig belang.
- Als alle bestuursleden een tegenstrijdig belang hebben, of omdat een quorum (minimum aantal vereisten stemmen) bij de stemming niet wordt gehaald omdat één of meerdere bestuursleden een tegenstrijdig belang heeft, zal het bestuur de beslissing doorverwijzen naar de Algemene Ledenvergadering .
- Als een (potentieel) tegenstrijdig belang merken wij als bestuur in ieder geval aan:

- Het aangaan van een overeenkomst met een geldelijk belang tussen de vereniging enerzijds en de bestuurder en/of relaties van de bestuurder anderzijds.
- Het vaststellen van een vergoeding van een bestuurder.
- Het stellen van een zekerheid zoals hypotheek, borg enz. door de vereniging ten behoeve van een bestuurder.

Afspraken over besluitvorming bij afwezigheid van bestuurder(s)

- Als sprake is van (tijdelijke) afwezigheid van een bestuurder, dient het betreffende bestuurslid dit direct te melden bij de overige bestuursleden.
- Bij belet en ontstentenis van één bestuurder (niet zijnde de enige bestuurder) of meerdere bestuurders zijn de overige bestuurders belast met het bestuur van de vereniging. Het bestuur zal bij het nemen van besluiten nagaan of is voldaan aan het minimum aantal stemmen zoals is vastgelegd in de statuten.
- Bij belet en ontstentenis van alle bestuurders is de Algemene Ledenvergadering bevoegd om één of meerdere personen aan te wijzen om tijdelijk in het bestuur van de vereniging te voorzien.
- Het bestuur handelt zoals opgenomen in de statuten.
- Als het aantal bestuursleden onvoldoende is om een besluit te nemen kan een stemming plaatsvinden in de Algemene Ledenvergadering.

Afspraken met betrekking tot toezicht

- Wij hebben in onze vereniging commissies en andere entiteiten en een kascommissie die niet kwalificeren als Raad van Toezicht volgens de WBTR. Wij benoemen dit nadrukkelijk omdat deze dus geen verantwoordelijkheden hebben op het vlak van toezicht, zoals benoemd in de WBTR.
- Indien er enige tegenstrijdigheid tussen dit reglement en de Statuten van de vereniging zou blijken te zijn, zullen de Statuten prevaleren, tenzij dat strijdig zou zijn met de bepalingen van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR).

Ondergetekenden verklaren zich bij hun handelen als bestuurslid van de Archeologische Vereniging Rijnstreek aan het bovenstaande te zullen houden.

J.H.L. Vorst

R. J. Hageman

J. van Oostenrijk,

Voorzitter

Secretaris

Penningmeester

R. Perenboom
Lid

E. Sprietsma
Lid